

Høringsnotat

Forslag til endringer Forskrift om tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgjengelige miljøstiftelser

Høringsfrist: 1. september 2020

1. Innledning

Klima- og miljødepartementet (KLD) foreslår endringer i forskrift om tilskudd til organisasjoner og stiftelser for frivillig og allmennyttig klima- og miljøarbeid. Bakgrunnen for endringene har flere årsaker:

1. Behov for tilleggsbeskrivelser og tydeliggjøring av ulike deler i tilskuddsregelverket
2. Ivareta endringer som følge av regionreformen.
3. Ivareta vilkårene i EØS-avtalens artikkel 61(1) (statsstøtte).

2. Bakgrunn

Tilskuddsordningen har eksistert siden slutten av 1990-tallet. I starten var ordningen innrettet for de frivillige miljøorganisasjonene, som grunnstøtte til driften av organisasjoner som la til rette for et bredt folkelig engasjement for miljøaksjonen. Organisasjonene skulle stimulere til frivillig og allmennyttig miljøaktivitet lokalt, regionalt og nasjonalt. I 2011 ble også allmennyttige miljøstiftelser inkludert i ordningen.

Ordningen har vært søknadsbasert og mottakerne har vært navngitt med beløp i budsjettproposisjonen. Beregning av tilskudd til medlemsorganisasjonene har fulgt en matematisk modell basert på objektive opplysninger om medlemstall, antall lokal- og fylkeslag m.m. Fordeling av tilskuddsmidler til allmennyttige miljøstiftelser er basert på siste års tildeling. For sammenslutninger av organisasjoner fordeles midlene med like stort tilskudd på basis av siste års tildeling.

I eksisterende tilskuddsregelverk er bevilgningen på posten fordelt med 77 prosent til medlemsorganisasjonene og 23 prosent av tildelingen til miljøstiftelser og paraplyorganisasjoner.

3. De mest vesentlige endringene

Departementet foreslår å endre flere paragrafer i forskriften. I dette kapitlet beskriver vi de mest vesentlige endringene.

3.1. Formål

Formålet med tilskuddsordningen er å støtte organisasjoner og stiftelser som arbeider med å skape et bredt folkelig engasjement for klima- og miljøaksjonen. Dette formålet videreføres. Departementet erfarer at det er ulik forståelse av hva formålet innebærer og vil tydeliggjøre formålet i det nye tilskuddsregelverket.

I formålet ligger det en forventning om at organisasjoner og stiftelser som kommer inn på ordningen skal anvende tilskuddsmidlene til å bidra til å spre kunnskap, utføre holdningsskapende arbeid blant folk, herunder skape et lokalt, regionalt eller nasjonalt engasjement gjennom å arbeide med aktuelle klima- og miljøaksjonen. Tilskuddet kan bare anvendes for å finansiere et arbeid som utføres innenfor rammene av en allmennyttig virksomhet.

3.2. Allmennyttig virksomhet

Det er ulike oppfatninger av hva en allmennyttig virksomhet er. I forskriften foreslår vi å definere allmennyttig virksomhet som aktivitet/arbeid som kommer en definert gruppe innenfor allmenheten til gode. I tillegg må ikke aktiviteten utføres som ledd i en gjensidig avtalt ytelse mellom to parter, i forskriften definert som fakturert avgiftspliktig økonomisk aktivitet.

3.3. Grunntilskudd eller tilskudd til avtalte aktiviteter

Nåværende forskrift definerer tre ulike grupper av tilskuddsmottakere; frivillige miljøorganisasjonene (medlemsorganisasjoner), sammenslutninger av organisasjoner (paraplyorganisasjoner) og allmennyttige miljøstiftelser. Tilskuddet har blitt gitt som grunnstøtte til alle gruppene.

EØS-avtalens artikkel 61(1) stiller strenge krav til anvendelse av statlige midler slik at ikke de ulike stater subsidierer eget næringsliv. Flere av tilskuddsmottakerne på denne ordningen har avgiftspliktige inntekter, som sannsynligvis vil kunne bli vurdert som næringsvirksomhet. Tilskuddsmidler som tildeles organisasjonene og stiftelsene kan i hovedsak ikke krysssubsidere næringsvirksomhet. Tilskuddsregelverket må derfor ivareta dette i større grad enn tidligere.

Vi foreslår å videreføre ordningen primært som et grunntilskudd, men for å kunne gi tilskudd til de organisasjonene som utøver næringsaktivitet foreslår vi at vi i tillegg gir tilskudd til avtalte aktiviteter. Organisasjoner som utøver en avgiftspliktig næringsvirksomhet som overstiger 10 pst. av de samlede inntektene (departementet vil utføre en skjønnsmessig vurdering av vesentlighet for avgiftspliktig omsetning som enten er under eller over 10%), kan ikke søke om grunntilskudd, men må søke om tilskudd til avtalte aktiviteter:

- Grunntilskudd, kan fritt anvendes, forutsatt at hele virksomheten oppfyller formålet. Kravet for grunntilskuddet er at virksomhetene oppfyller formålet for tilskuddsordningen og ikke utøver en avgiftspliktig næringsvirksomhet av betydning.
- Tilskudd til avtalte aktiviteter, kan anvendes til avtalte aktiviteter som ikke er næringsvirksomhet for å gjennomføre aktiviteter innenfor formålet og rammene for en allmennyttig virksomhet. Dette krever at tilskuddsmottaker må utarbeide separate regnskap for å dokumentere at det ikke foregår krysssubsidiering av næringsvirksomhet.

Fordelingen med 77 prosent til medlemsorganisasjonene og 23 prosent til paraplyorganisasjoner og stiftelser foreslås opphevet, da den nye forskriften har en ny innretning. Departementet foreslår at det fastsettes fordeling mellom grunntilskudd og tilskudd til avtalte aktiviteter hvert år etter at søknadene er mottatt.

3.4. Grunntilskudd

Regionreformen har ført til endringer av fylkes- og kommunestrukturen. Dette medfører at beregningsmetoden for tildeling av tilskudd, må endres. I tillegg foreslås det å hensynta flere kriterier enn i eksisterende regelverk.

I nåværende forskrift er det ikke utarbeidet kriterier for beregning av grunntilskudd som gis til paraplyorganisasjonene eller stiftelsene, disse organisasjonene har mottatt samme beløp som fjoråret. Vi foreslår å benytte objektive kriterier for beregning av grunntilskudd også for paraplyorganisasjonene og stiftelsene som kvalifiserer til grunntilskudd.

Følgende kriterier foreslås anvendt for vurdering av søknader til grunntilskudd:

- 1) Personalkostnader – her skal det opplyses om antall ansatte, antall årsverk og snitt personalkostnad fordelt på årsverk – flere årsverk vil gi en høyere fordelingsfaktor – faktor går fra 0-5.
- 2) Antall medlemmer og innbetalt medlemsavgift – faktor går fra 0-5.
- 3) Utført frivillig ulønnet deltagelse fra medlemmer og målgruppen for tilskuddsordningen – faktor er antall dugnadstimer som går fra 0-5.
- 4) Antall etablerte lokallag pluss regionlag/fylkeslag og underorganisasjoner – faktor fra 0 – 3.
- 5) Mottatte pengegaver fra gavegivere, snitt siste 3 år (ikke fakturerte ytelser) – faktor fra 0 – 3.
- 6) Egenkapital, bankinnskudd og soliditet – en sterk egenkapital og soliditet vil gi en lavere uttelling. Der hvor tilskuddet vil gå med til å finansiere den daglige driften, og ikke bli disponert til finansielle plasseringer/investeringer, vil bli prioritert – faktor fra 0 – 3.
- 7) Ungdomsorganisasjoner – det gis en uttelling for rene ungdomsorganisasjoner, dvs. ikke til organisasjoner som er åpne for medlemmer over 30 år.

3.5. Tilskudd til avtalte aktiviteter

Det foreslås at stiftelser og organisasjoner for hvert år kan søke om tilskudd til gjennomføring av avtalte aktiviteter etter krav som er oppført i forskriftens § 10. Søknad om tilskudd kan spesifiseres med ulike og separate aktiviteter som hver for seg bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen. Det må spesifiseres i søknaden hvilke aktiviteter/tiltak som søkes finansiert. Søknaden må inneholde en finansieringsplan for hvordan aktivitetene skal gjennomføres. Det settes krav til bokføring av et separat regnskap for de avtalte aktivitetene, tilsvarende som krav for prosjektregnskap. I tillegg er det utarbeidet forslag til rapporteringskrav i § 12.

Tilskudd til avtalte aktiviteter fordeles av departementet til de aktivitetene som etter en evaluering av søknadene oppfyller kriteriene og forskriftens formål.

4. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Forutsatt at nivået på den totale bevilgningen til denne ordningen opprettholdes i tilskuddsåret 2021, vil det nye tilskuddsregelverket kunne opprettholde støtten til de ulike

organisasjonene omtrent på 2020-nivå. Dette forutsetter at organisasjonene utfører aktiviteter som tilfredsstillende formålet for ordningen og tilfredsstillende de kravene som er satt for å motta henholdsvis grunntilskudd og tilskudd til avtalte aktiviteter. Førings av separate regnskap for tilskudd til avtalte aktiviteter vil kunne føre til noe ekstra arbeid for tilskuddsmottakere sammenlignet med mottakere av grunntilskudd. Dette vurderes som overkommelig da dette tilsvarer reglene for å føre et prosjektrekskap.

Departementet må forberede å veilede søkere i større grad enn tidligere, for å ivareta de nye kravene i tilskudsregelverket.

Vedlagt følger utkast til endringsforskrift.